

Chyby lékařů

„Až budu nemocný, přeji si, aby mne léčili lékaři, kteří budou každý den pochybovat o hodnotě a moudrosti toho, co činí.“ (Richard Smith, skotský lékař, editor British Medical Journal)

Pacient přichází do ordinace. Doktor se, jako vždy, snaží určit náležitou diagnózu. K úkolu přistupuje sebejistě a s neochvějným přesvědčením o správnosti svého úsudku, který je bez výjimky bezchybný.

Zhruba takto by to vypadalo v ideálním případě, ale bohužel doktoři chybně diagnostikují pacienta mnohem častěji, než si myslíme. Tento fakt potvrzuje i rozsáhlá studie, kterou provedli doktoři z Mayo Clinic. Výzkumu se zúčastnilo 286 pacientů během dvou let. Nejdříve byla určena první diagnóza týmem pěti praktických lékařů. Následně byli pacienti diagnostikováni jiným týmem a bylo pozorováno, jak výrazně se jejich diagnózy navzájem liší. U více než jedné pětiny pacientů byla první diagnóza, a tím pádem i patřičná léčba, zcela odlišná od té druhé. Pouhých 12 % případů pak bylo diagnostikováno v obou případech naprosto totožně.^[1]

K velmi podobnému závěru dospěla i druhá studie. Ta pro změnu zkoumala onemocnění a stavy, u kterých dochází nejčastěji k chybné diagnóze. Zde k vážnému pochybení došlo dokonce ve více než čtvrtině případů. Úplně nejčastěji pak doktoři špatně diagnostikovali plicní embolii společně s předávkováním a rakovinou plic. Mezi časté chyby patřilo úplné vynechání zobrazovacích metod nebo například špatná interpretace pořizovaných snímků.^[2]

Určit správnou diagnózu není vůbec jednoduchá záležitost. Lékař musí o pacientovi shromáždit co nejvíce dostupných informací a vyvodit patřičné závěry. Důležitým zdrojem informací je pak sám pacient. Ten by proto nikdy neměl nijak zveličovat ani zatajovat jakékoliv symptomy a lékař by na druhou stranu neměl nic z toho brát na lehkou váhu. V žádném případě by se doktor neměl se závěry unáhleně a na každého pacienta by měl mít tolik času, kolik jen bude potřebovat. Lidé pak akorát v časové tísní dělají všelijaké chyby z nepozornosti. Podle mého názoru by se neměl lékař zdráhat obrátit na nějakého svého kolegu s prosbou o lékařský posudek v případě, že si není diagnózou zcela jistý. Na místě jsou pak i dodatečné testy nebo použití dalších zobrazovacích metod. Tím se nesnažím říci, že by měli doktoři za každou cenu provádět všechny dostupné testy a zbytečně tak zatěžovat pacientův organismus nebo plýtvat časem laboratoří a radiologů, kteří by mezitím mohli provádět tato stejná vyšetření u lidí, kteří je opravdu potřebují. Měli by však najít správnou rovnováhu mezi testy, které jsou fundamentální pro diagnózu a těmi, které nejsou pro diagnostiku zásadní.

K takovému pochybení bohužel došlo i u paní Černé, která byla téměř před devíti lety špatně diagnostikovaná otorinolaryngoložkou v Klatovech. Paní Černá se poprvé

dostavila na ORL s tím, že neslyší na jedno ucho, má migrény, hučí jí v uších a motá se jí hlava. Doktorka pohlédla otoskopem do zevního zvukovodu a pohotově prohlásila, že má určitě Ménièreovu chorobu a více o svém rozhodnutí dále nepochybovala. Svoji diagnózu pak při každé další návštěvě opakovala celých osm let. Na CT vyšetření poslala paní Černou, až když se náhle bolesti výrazně zhoršily a paní doktorce řekla, že takhle už to dál nevydrží. V Plzni jí pak díky CT a magnetické rezonanci našli nádor na levém zvukovodu o velikosti pingpongového míčku. Podstoupila proto operaci ve Vojenské nemocnici, kde výkon provedl sám přednosta neurologické a neuroonkologické kliniky, prof. MUDr. Vladimír Beneš DrSc. Vymutí nádoru se zdařilo, ale bohužel paní Černá trpí po výkonu periferní obrnou levého lícního nervu a je tak ochrnutá na levou půlku obličeje. A přitom stačilo, aby o svém úsudku paní doktorka, byť jen jednou zapochybovala a poslala pacientku na CT nebo na magnetickou rezonanci. [3]

Chyby lékařů se vyskytují mnohem častěji, než si uvědomujeme. Doktoři by měli svoje diagnózy vyslovovat s rozvahou. Sice mnohdykrát pracují v časové tísní, ale měli by si uvědomit, že jejich diagnóza je něco, co ovlivňuje pacientovu budoucnost.

Počet znaků: 3848

Zdroje:

- [1] Van Such M, Lohr R, Beckman T, Naessens JM. Extent of diagnostic agreement among medical referrals. *J Eval Clin Pract.* 2017; 23:870–874. (Available at: <https://doi.org/10.1111/jep.12747>)
- [2] Schiff GD, Hasan O, Kim S, et al. Diagnostic Error in Medicine: Analysis of 583 Physician-Reported Errors. *Arch Intern Med.* 2009;169(20):1881–1887. doi:10.1001/archinternmed.2009.333
- [3] Telefonát s paní Černou (6.12.2018)